

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Факультет/інститут психології

Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Філософія

Освітні програми: «Прикладна математика»,  
«Комп'ютерне моделювання та технології програмування»

Спеціальність 111 Прикладна математика

Галузь знань 11 Математика та статистика

Затверджено на засіданні кафедри філософії, соціології  
та релігієзнавства  
Протокол № 1 від “31” серпня 2021 р.

м. Івано-Франківськ - 2021

## ЗМІСТ

- Загальна інформація
- Анотація до курсу
- Мета та цілі курсу
- Компетентності
- Результати навчання
- Організація навчання курсу
- Система оцінювання курсу
- Політика курсу
- Рекомендована література

| 1. Загальна інформація  |   |
|---|---|
| Назва дисципліни  | Філософія   |
| Рівень вищої освіти   | Перший (бакалаврський)  |
| Викладач (-і)   | Гайналь Тетяна Олександрівна  |
| Контактний телефон викладача  | 0976531918  |
| Е-mail викладача  | <a href="mailto:tetiana.hainal@pnu.edu.ua">tetiana.hainal@pnu.edu.ua</a>                  |
| Формат дисципліни   | Цикл загальної підготовки. Обов'язкові дисципліни.  |
| Обсяг дисципліни  | 90 год. (3,0 кредити)   |
| Посилання на сайт дистанційного навчання  | <a href="http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php">http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php</a> |
| Консультації  | Очні та онлайн-консультації: згідно з розкладом консультацій                              |
| 2. Анотація до курсу  |   |
| <p>Предмет «Філософія» читається студентам четвертого курсу спеціальності 113 «Прикладна математика». В межах лекційного викладу та семінарської практики з «Філософії» акцент робиться на історико-філософській складовій напрямів думки, а також на опрацюванні ключових ідей та понять, аналізі сучасних підходів до найважливіших філософських проблем.</p> <p>Курс лекцій присвячений розгляду основних історичних типів філософії, основних парадигм філософствування. Основні галузі філософського знання (онтологія, гносеологія, логіка, філософська антропологія, етика, естетика, соціальна філософія тощо). Походження свідомості, форми і структура свідомості. Шляхи пізнання світу, функціонування знання у сучасному інформаційному суспільстві, особливості взаємозв'язку науки, техніки з сучасними соціальними й етичними проблемами. Форми суспільної свідомості, їх взаємозв'язок. Умови формування особистості, її свободи, відповідальності за збереження життя, природи, культури. Феномен культури та цивілізації. Зміст семінарських занять цілком корелює з лекційним матеріалом, оскільки їхня мета полягає у поглибленому вивченні матеріалу, що, як передбачається, дозволить студентам виробити власну світоглядну позицію. Завдання, які покликана вирішити пропонована дисципліна, включають не лише засвоєння певних знань з таких галузей філософії, як історія філософії, онтологія, гносеологія, методологія, філософська антропологія, філософія культури та історії, соціальна філософія, але й набуття студентами вмінь опрацьовувати самостійно навчальну літературу, критично мислити та висловлювати свою точку зору на світоглядні питання.</p> |   |
| 3. Мета та цілі курсу   |   |
| <p>Мета: пояснити студентам місце і роль філософії у контексті світоглядного знання, головні риси філософського мислення та методології, ознайомити з найбільш значущими світоглядними ідеями на всіх етапах цивілізаційного розвитку.</p> <p>Завдання: розкрити предмет і завдання філософії, ознайомити з особливостями її історичного розвитку, експлікувати найважливіші ідеї представників античної, середньовічної, ренесансної, новочасної та сучасної філософії, пояснити місце української філософської думки в контексті світової, з'ясувати найважливіші позиції філософського осмислення буття, свідомості, пізнання, методу, людини, історії, суспільства, культури.</p> <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: найважливіші поняття філософії кожного з періодів, суть зв'язків та відмінностей між головними філософськими позиціями.</p> <p>вміти: усно й письмово спілкуватися рідною мовою з професійних питань, читати спеціальну літературу іноземною мовою, знаходити, аналізувати та використовувати інформацію з різних довідкових джерел.</p>  |   |

#### 4. Компетентності

Загальні компетентності:

Навички у використанні інформаційних і комунікаційних технологій.

Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

#### 5. Програмні результати навчання

Збирати та інтерпретувати відповідні дані й аналізувати складності в межах своєї спеціалізації для донесення суджень, які відбивають відповідні соціальні та етичні проблеми.

#### 6. Організація навчання курсу

##### Обсяг курсу

| Вид заняття                                   | Загальна кількість годин |
|---|--------------------------|
| лекції  | 14                       |
| семінарські заняття / практичні / лабораторні | 16                       |
| самостійна робота                             | 60                       |

##### Ознаки курсу

| Семестр | Спеціальність            | Курс (рік навчання) | Нормативний / вибірковий |
|---------|--------------------------|---------------------|--------------------------|
| Сьомий  | 113 Прикладна математика | Четвертий           | Нормативний              |

##### Тематика курсу

| Тема, план   | Форма заняття                               | Література | Завдання, год                                      | Вага оцінки   | Термін виконання                          |
|--|---|------------|--|---|---|
| Тема 1. Філософія як форма самовизначення людини у світі<br>Філософія та світогляд. Спільне та відмінне у філософії та науки, філософії та мистецтва, філософії та релігії. Найважливіші риси філософського знання. Функції філософії. Система філософського знання. | Лекція 2 год.<br>Семінарське заняття 2 год. | 3 – 14     | Підготовка конспекту семінарського заняття, 7 год. | 5 балів (усні відповіді на семінарських заняттях впродовж семестру)<br>Тест – 100 балів | Вересень (згідно з електронним розкладом) |

|   |   |        |   |   |   |
|---|---|--------|---|---|---|
| Тема 2. Антична, середньовічна та ренесансна філософія<br>Світоглядні зміни при переході від античності до середньовіччя.<br>Апологетика та патристика. Схоластика та містика. Філософія доби Відродження.  | Лекція 2 год.<br>Семінарське заняття 2 год. | 1 – 14 | Підготовка конспекту семінарського заняття, 7 год.  | 5 балів (усні відповіді на семінарських заняттях впродовж семестру)                     | Вересень (згідно з електронним розкладом) |
| Тема 3.<br>Філософія Нового часу та німецька класична філософія<br>Особливості епохи та світогляду Нового часу.<br>Методологічні ідеї Ф.Бекона та Р.Декарта.<br>Філософія доби Просвітництва.<br>Німецька класична філософія                      | Лекція 2 год.<br>Семінарське заняття 2 год. | 1 – 14 | Підготовка конспекту семінарського заняття, 7 год.  | 5 балів (усні відповіді на семінарських заняттях впродовж семестру)                     | Жовтень (згідно з електронним розкладом)  |
| Тема 4. Сучасна неklasична філософія<br>Відмінності між класичною та неklasичною філософією. Філософські ідеї А.Шопенгауера та С.Кіркегора.<br>Неklasична філософія 19 ст. Особливості сучасної неklasичної філософії.<br>Класифікація напрямків. | Лекція 2 год.<br>Семінарське заняття 2 год. | 1 – 14 | Підготовка конспекту семінарського заняття, 7 год.<br>Підготовка до написання тесту, 2 год. | 5 балів (усні відповіді на семінарських заняттях впродовж семестру)                     | Жовтень (згідно з електронним розкладом)  |
| Тема 5. Історія розвитку української філософії<br>Загальні особливості української філософії.<br>Джерела філософії періоду Київської Русі.<br>Філософія Григорія Сковороди.<br>Українська філософія XIX-XX століть.                               | Лекція 2 год.<br>Семінарське заняття 1 год. | 1 – 14 | Підготовка конспекту семінарського заняття, 7 год.  | 5 балів (усні відповіді на семінарських заняттях впродовж семестру)<br>Тест – 100 балів | Листопад (згідно з електронним розкладом) |

|   |   |        |   |   |   |
|---|---|--------|---|---|---|
| Тема 6. Філософське розуміння поняття „буття” та поняття свідомості. Провідні онтологічні проблеми. Фундаментальність категорії буття. Історичні інтерпретації буття. Рівні, форми та прояви буття. Ознаки (прояви) свідомості. Теорії походження свідомості. Структура свідомості. | Лекція 2 год.<br>Семінарське заняття 1 год. | 3 – 14 | Підготовка конспекту семінарського заняття, 7 год.  | 5 балів (усні відповіді на семінарських заняттях впродовж семестру)<br>Тест – 100 балів | Листопад (згідно з електронним розкладом) |
| Тема 7. Проблема пізнання та методу у філософії. Пізнання як філософська категорія. Суб’єкт та об’єкт пізнання. Види пізнання. Рівні та форми пізнання. Проблема істини у пізнанні. Теорії істини. Проблема методу у філософії.   | Лекція 2 год.<br>Семінарське заняття 2 год. | 3 – 14 | Підготовка конспекту семінарського заняття, 7 год.<br>Підготовка до написання тесту, 2 год. | 5 балів (усні відповіді на семінарських заняттях впродовж семестру)<br>Тест – 100 балів | Грудень (згідно з електронним розкладом)  |
| Тема 8. Людина, історія, культура як предмет філософського аналізу. Проблема людини у філософії. Людина, індивід, особа, особистість, індивідуальність. Культура та цивілізація. Філософське осмислення суспільства. Проблеми філософського осмислення історичного процесу.         | Лекція 2 год.<br>Семінарське заняття 2 год. | 3 – 14 | Підготовка конспекту семінарського заняття, 7 год.  | 5 балів (усні відповіді на семінарських заняттях впродовж семестру)<br>Тест – 100 балів | Грудень (згідно з електронним розкладом)  |

| 6. Система оцінювання курсу       |  |
|-----------------------------------|--|
| Загальна система оцінювання курсу | Загальна кількість балів в межах залікового курсу: 100. Розподіл балів: 0 – 49 балів – «не зараховано»; 50 – 100 балів – «зараховано». Оцінка розраховується як середнє арифметичне з усіх отриманих на семінарських заняттях, помножене на 20.<br>Приклад: $((3+4+4+4) / 4) \times 20 = 3,75 \times 20 = 75$ (балів). |

|  |  |
|--|--|
| Вимоги до письмової роботи             | Шість письмових робіт у вигляді тестів, які охоплюють всі лекційні теми та виконуються на відповідних семінарських заняттях. Тести закритого типу (з варіантами відповідей). Кількість варіантів відповідей: 4. Кількість вірних відповідей: одна. Час виконання: до 20 хв. (в межах семінарського заняття). |
| Семінарські заняття                    | В межах запланованих семінарських занять є обов'язковими дві усні відповіді, які оцінюються як «незадовільно», «задовільно», «добре», «відмінно».  |
| Умови допуску до підсумкового контролю | Підсумковий контроль виставляється за результатами семінарських занять та оцінок за тестові опитування. Середнє арифметичне за поточну успішність (за умови виконання всіх необхідних видів робіт) має бути не менше 50 балів.   |

#### 7. Політика курсу

Допускається пропуск одного семінарського заняття без відпрацювання. За наявності більшої кількості пропущених семінарських занять або невиконаних тестових завдань необхідно відпрацювати їх шляхом усної відповіді по відповідній темі або написання тесту. Відпрацювання проводяться в межах консультацій. При бажанні студента підвищити підсумкову оцінку пропонується виконання індивідуального завдання – опитування по термінологічному словнику.

#### 8. Рекомендована література

1. Історія філософії в термінах: навч. посіб./ А.І.Абдула, Н.П.Козаченко, О.П.Панафідіна. – Кривий Ріг: Криворізький педагогічний інститут ДВНЗ „Криворізький національний університет”, 2013. – 175 с.
2. Історія філософії: Словник / За заг. ред. В. І. Ярошовця. – К.: Знання України, 2006. – 1200 с.
3. Киричок О.Б. Філософія: підручник для студентів вищих навчальних закладів. – Полтава: РВВ ПДАА, 2010. – 381с.
4. Пазенок В.С. Філософія: навчальний посібник. – К.: Академвидав, 2008. – 280 с.
5. Петрушенко В. Л. Філософія: Курс лекцій: Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти I-IV рівнів акредитації / Петрушенко В. Л. – К.: „Каравела”; Львів : „Новий світ-2000”, 2001. – 448 с.
6. Петрушенко В.Л. Філософія: Курс лекцій: Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації. – 3-тє видання, перероб. і доповн. – Львів: Магнолія плюс; видавець СПД ФО В.М.Піча, 2005. – 506с.
7. Подольська Є.А. Філософія. Підручник. – К.: Фірма „Інкос”, Центр навчальної літератури, 2006. – 704 с.
8. Присухін С.І. Філософія: навч. посіб./ С.І.Присухін. – К.: КНЕУ, 2008. – 361, [7] с.
9. Присухін С.І. Філософія: Навч. посіб./ С.І.Присухін. – У 2 ч. – Ч.II. Система філософії у визначеннях, поясненнях, схемах, таблицях. – К.: КНЕУ, 2006. – 168 с.
10. Причепій Є.М. Філософія: підручник / Є. М. Причепій, А. М. Черній, Л. А. Чекаль. – К.: Академвидав, 2006. – 592 с.
11. Філософія: Навч. посіб. / Л. Губерський, І. Надольний, В. Андрущенко та ін.; за ред. І. Надольного. – К.: Вікар, 2008. – 534 с.
12. Філософія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / С.П.Щерба, В.К.Щедрін, О.А.Заглада; За заг. ред. С.П.Щерби. – К.: МАУП, 2004. – 216 с.
13. Філософський енциклопедичний словник / Гол. ред. В. І. Шинкарук. – К.: Абрис, 2002. – 742 с.
14. Ярошовець В.І. Історія філософії: від структуралізму до постмодернізму. Підручник. – К.: Знання України, 2004. – 214 с.

Викладач



Гайналь Тетяна Олександрівна